

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Б.Б. Кәрібаев
М.С. Ноғайбаева

АЛТЫН ОРДА
ЖӘНЕ
ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ

Алматы
«Қазақ университеті»
2022

ӘОЖ 94(5)
КБЖ 63.3(5Қаз)
К 25

*Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
тарих факультетінің
Ғылыми кеңесі шешімімен ұсынылған*

Пікір жазғандар:

тарих ғылымдарының докторы, профессор **Х.М. Әбжанов**
тарих ғылымдарының докторы, профессор **Т.Ә. Төлебаев**

Кәрібаев Б.Б.

К 25 Алтын орда және Қазақ хандығы / Б.Б. Кәрібаев, М.С. Ноғайбаева.
– Алматы: Қазақ университеті, 2022. – 180 б.

ISBN 978-601-04-5816-1

Басылымда ортағасырлардағы Қазақстан тарихының ең жарқын беттерінің бірі – Алтын Орда мен Қазақ хандығы кезеңі сабақтастықта қарастырылған. Алтын Орда мен Қазақ хандығының құрылуы, билеушілерінің тарихи бет-бейнелері мен рөлі тарихи деректер мен ғылыми зерттеулерге сүйене отырып, көркем тілмен баяндалған.

Еңбек қазақ тарихына қызығатын қалың көпшілікке арналған.

ӘОЖ 94(5)
КБЖ 63.3(5Қаз)

ISBN 978-601-04-5816-1

© Кәрібаев Б.Б., Ноғайбаева М.С., 2022
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2022

МАЗМҰНЫ

АЛҒЫ СӨЗ	3
----------------	---

1-бөлім. АЛТЫН ОРДА. АЙБЫНДЫ ТАРИХ БЕТТЕРІНЕН

§1. Ұлы дала тарихындағы ұлы бетбұрыс	8
§2. Жошы хан. Елдік тарихтың бастамасы	18
§3. Бату – Алтын орда мемлекетінің негізін қалаушы	32
§4. Өзбек хан. Алтын орданың алтын дәуірі	37
§5. Алтын Орда тарихындағы дағдарыс	54
§6. Тоқтамыс хан. Біртұтас Алтын Орда мемлекетінің соңғы билеушісі	58
§7. Орыс (Ұрыс) хан. Ақ Орда мен Алтын Орда билеушісі	70

2-бөлім. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ. БАБАЛАР ДАҢҚЫ

§8. Керей мен Жәнібек хандар. Қазақ хандығының негізін қалаушылар	84
§9. Қазақ хандығының құрылуының барысы мен кезеңдері	90
§10. Қазақ хандығының құрылуының тарихи маңызы	109
§11. Қасым хан. Сындарлы жылдар	114
§12. Қазақ хандығының «уақытша әлсіреу» кезеңі	124
§13. Хақназар хан. Қазақ хандығының қайта түлеуі	129
§14. Шығай мен Тәуекел хандар. Елдік мұрат	140
§15. Есім хан. Жауынгерлік рух	150
§16. Салқам Жәңгір хан. Орбұлақ айбыны	158
§17. Тәуке хан. Қазақ хандығының алтын ғасыры	166

Ғылыми-танымдық басылым

Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы
Ноғайбаева Меңдігүл Сағатқызы

АЛТЫН ОРДА ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ

Редакторы *К. Мухадиева*
Компьютерде беттеген *Б. Малаева*
Мұқабасын безендірген *Б. Малаева*

Мұқабаны безендіруге айтулы суретшіі
Жақыпбек Әсеттің «Мәңгілік ел» шығармасы
«Ұлық-ұлыс Алтын Орда» альбомынан алынды.

ИБ № 15122

Басуға 21.01.2022 жылы қол қойылды. Пішімі 70x100^{1/8}.
Көлемі 11,25 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылым. Тапсырыс №11592.

Таралымы 100 дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспа үйі.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.